

hendes Pension var 5 Kr. maanedlig — 5 Kr. maanedlig, 60 Kr. aarlig! Det var det, Staten, altsaa i Henhold til Regler, der havde været gældende, gav hende i Pension! Hendes Mand var altsaa død i en ung Alder, medens han havde en lav Indtægt, men derfor blev hun jo ikke bedre stillet, tværtimod, hun havde siddet Enke i mange Aar. Jeg vil altsaa bede det ærede Udvalg tage Spørgsmaalet om en Forbedring af Pensionerne med ind under sine Overvejelser og ikke slippe Sagen, før det har faaet den bragt i Orden paa de Betingelser, paa hvilke det nu maatte kunne ske.

Jeg er i det store og hele glad ved den Stilling, Regeringen har taget i denne Sag, og særlig sætter jeg megen Pris paa, at det fra Regeringens Side fastholdes, at Statsdrift af Post- og Jærnbanevæsenet skal kunne betale sig. Det er jo ikke al Statsdrift, der skal kunne betale sig, der er jo Statsdrift, om hvilken det er givet, at det kun bliver en Udgiftskonto, men naar Staten giver sig af med saadanne økonomiske Virksomheder, som ere Indtægtskilder, naar de drives af private, bør de ogsaa være det i Statens Hænder. Det forbauser mig, at det socialdemokratiske Parti er gaaet imod dette Standpunkt, thi d'Hrr.s Standpunkt er da ganske selvmorderisk. Naar der tales om den socialistiske Stat, hører man undertiden Socialdemokraterne udtale sig, som om man ikke vidste noget om, hvordan den socialdemokratiske Stat egentlig var, men vi vide jo for Resten alle sammen godt i Hovedtrækkene, hvad den betyder. Den betyder nemlig Statsdrift paa alle Omraader. Der er ikke noget bloddrypende eller rædselsindgydende deri. Hvorvidt det er godt eller uheldigt, kan man være uenig om, men vi behøve ikke at tabe Næse og Mund af Forskrækkelse derover. Men naar man vil tænke sig som sit Ideal en Stat, hvor alt er Statsdrift, og samtidig vil have, at det fra Regeringens Side skal fastholdes, at Statsdrift ikke skal betale sig, hvor kommer man saa hen? Saa kommer man til Fallit. Det er jo en Indvending, som altid gøres mod den socialistiske Stat, at alle hidtidige Forsøg i den Retning ere endte med Fallit. Jeg havde en Gang en Samtale med en socialdemokratisk Redaktør derom — han sidder nu som Medlem af dette Ting —, og han var enig med mig i, at saaledes var det gaaet med de hidtidige Forsøg. Hvorvidt det kan gaa bedre i Fremtiden, faar Fremtiden vise, men jeg

synes, at naar d'Hrr. Socialdemokrater ikke ubetinget holde fast paa, at Statsdrift paa det økonomiske Omraade skal betale sig, slaa de paa Forhaand deres egen Stat ihjel.

Man har fra forskellig Side udtalt, at man ønskede, at de Rester af Tantième, som endnu findes i Lovforslaget, skulde fjernes. Jeg er af den ganske modsatte Mening og beklager, ligesom det ærede Medlem for Nakskov (L. Reventlow) i Gaar, at man har strøget Tantièmen for de brede Lag, for det store Antal Statsfunktionærer ved Banerne. Jeg synes, at dette, at lønne delvis ved Tantième og ikke blot ved fast Løn, er et Fremskridt. Det betragtes som et socialt Fremskridt, hvis en privat Arbejdsgiver vil indføre det i sin Bedrift og sige: „Nu skulle alle til Forretningen knyttede have forholdsvis Part i Udbyttet“. Ham vilde man hilse som en social Banebryder, det gjorde man i sin Tid overfor en Baron, som gjorde det. Jeg ved ikke, hvorfor det samme ikke skal gælde for Staten. Det forekom mig at være et godt Fremskridt, da vi gjorde de statsansatte ved Jernbanen interesserede i Driften, meddelagtige i Udbyttet. Jeg beklager meget, at man nu for største Delen har forladt det. Jeg tror dog, det vilde være meget værre, hvis man ogsaa vilde forlade det for de øverstes Vedkommende. Erfaringen har dog vist, at samtidig med at man gennemførte dette System, har man faaet en økonomisk Drift af Banerne, og naar man ikke vil stille sig paa et vildt og forstyrret Standpunkt, maa man jo være glad derved; det er mig ikke bekendt, at der er sket større Ulykker som Følge deraf. Nu har man tænkt: „Vi ville saa beholde Tantièmen for de øverste, for det er dem, der have mest Indflydelse paa, hvor økonomisk Driften skal være“. Ja, det er godt, at man i alt Fald har beholdt den der, men det kan ikke nægtes, at den Adskillelse, man der har gjort mellem de øverste og det store Fler-tal, anser jeg for et meget uheldigt Tilbageskridt, baade principielt og praktisk. Det er ganske rigtigt, at de enkelte, der have Ledelsen, have størst Indflydelse paa, hvorvidt Driften bliver økonomisk, men det er dog ogsaa af Betydning, hvordan man stiller sig lige ned til den allernederste. Jeg vilde snarere kunne forstaa, om man havde sagt med Hensyn til den tidligere vedtagne Tantième, at der var de og de Arbejdere, som ogsaa ere knyttede til Stasbanerne, og hvis Arbejde ogsaa har Betydning for den økonomiske Drift, og